

תפארת ישראל

דברי תורה, פנינים, מוסר ותולדות במשנת
כ"ק מרן אדמו"ר ה'בית ישראל' זי"ע מגור

גליון יח | פרשת נשא - חג השבועות | תשפ"ב

מוסר
כליות

בשבועות יש לכל אחד מישראל הכח להתרומם ולהתעלות

לכל אחד מישראל יש חלק בתורה וכל אחד יכול להתרומם בשבועות. ממושבותיכם תביאו לחם תנופה שנים וכו' (אמור כג, יז) בשבועות יש לכל אחד מישראל הכח להתרומם ולהתעלות, ממושבותיכם מכל מקום שעומד.

בית ישראל (שבועות תשי"ז)

מהקודש פנימה

אמרים שנאמרו בעתות רצון

למה ישנו לפני מתן תורה

ליל שבועות תש"י לאחר השיש ברחוב:

שאל הרבי, למה היהודים ישנו לפני מתן תורה, הלא ידעו שיקבלו את התורה? אלא שהבינו אז כי אח"כ יהיה חבל על כל רגע ולא יוכלו לישון, כי אם מעט ההכרחי שהרי בכל רגע צריך ללמוד תורה, ולכן ניצלו את הזמן לפני כן שניתן לישון.

וכן יש לומר על ענין מאכלי חלב בחג שבועות, כי ידעו שלאחר מתן תורה יאסר עליהם בשר בחלב, וממילא רצו לפני מתן תורה לאכול חלב מיד לאחר הבשר בעוד זה מותר, ולכן תיקנו לאכול חלבי לזכר זה [=הערת המו"ל של ב"י להבה: לכאורה הדברים פלאיים, וכי היה להם ענין 'אריין כאפען' בשר בחלב בדוקא? מה הענין בזה? ובכ"ל לענין שינה? ושמה כוונת הרבי שהיה בזה ענין בכדי שיהיה ניכר עול התורה והמצוות שקיבלו על עצמם, שמקודם כן ישנו ואכלו בשר בחלב, ומיד עם קבלת התורה פסקו מזה, וכך ניכר שקיבלו על עצמם].

בית ישראל להבה (עמ' רפה)

מדוע נפרע השי"ת משבעים זקנים

דווקא במתן תורה

בעת סעודת שבע ברכות ט' סיון תשנ"ד, ביקש האדמו"ר [רבי יוחנן] מטולנא זצ"ל מנכדו הגדול [האדמו"ר ר"מ וינברג שליט"א מטולנא י-ם] ממשיך דרכו שיאמר איזה דבר תורה, ואמר בשם הרבי הבית ישראל מגור אשר זכה לשמוע ממנו כאשר הזמן אצלו לקידוש בשבת לפני חג השבועות, ואמר הרבי הבית ישראל שכתוב על שבעים הזקנים שנצטוו ללכת עם משה ואהרן לבקש מפרעה על שחרור עם בני ישראל מהשעבוד, ונשמטו והלכו להם אחד אחד, עד שהגיע לפרעה לבדו עם אחיו אהרן, והיכן נפרע להם במתן תורה שאמר להם משה מחיצה לעצמו, אהרן מחיצה לעצמה, והזקנים מחיצה לעצמם.

ומה מונח בזה? הסביר הרבי הבית ישראל, שבעים הזקנים היו פני הדור ואחוז שתפקידם לעסוק רק בדברי רוח לא בדברים של גשם, הם צריכים לעסוק בדברי תורה בשיעורים בהבאת דבר ה' לציבור, אבל לא לעסוק בעסקנות, לסדר דברים לציבור ליווחתם - אין זה עסק לצדיקים זה צריך להיות עסק של העסקנים, לכן כשהלך משה רבנו ע"ה ואחיו אהרן הכהן לבקש מפרעה שחרור לעם ישראל השתמשו מהשליחות שאין בזה עניין של תורה, אבל במתן תורה באו כולם ורצו להיות שייכים, וכאן פרע להם והרחיקם, לא סתם בתור עונש אלא ללמדם שמי שחושב כך, אין לו מקום גם במתן תורה, כי התורה נעשתה למען יקיימו אותה וירבו דרכה בחסד וברחמים עבור הזולת, ללמוד לבד בלא עשיית חסד אין בו כלום, לכן דווקא במתן תורה פרע להם, ללמדם שמי שסובר כך אין לו חלק גם במתן תורה.

אמרת חייטנו (עמ' 458)

עיון בפרשה

במשנתו של רבינו

מהי המצוה הראשונה שמתחייב בה יהודי

שח רבינו הרה"ק הפני מנחם זי"ע: כ"ק אבי (האמרי אמת מגור) אמר בשם אביו השפת אמת, שמצוה הראשונה שאדם מתחייב בה כשנעשה בר חיובא היא קריאת שמע של ערבית, שהוא מקבל על עצמו עול מלכות שמים תחילה ואח"כ עול מצוות (ברכות ג, א) ולפיכך המשנה פותחת (ברכות ב, א) בדיון קרי"ש של ערבית, שזו מצוה ראשונה שמתחייב בה.

ואחי כ"ק הבית ישראל זצ"ל אמר: שקרי"ש של ערבית יש בזה דעות חלוקות אם היא מדאורייתא בלילה דוקא, אבל מצות כיבוד אב ואם היא לכל הדעות מדאורייתא, והיא מצוה ראשונה שמתחייב בה מיד כשנעשה גדול עב"ד.

ואולי יש עצה לצאת ידי שניהם כשאביו יצווה עליו לקרוא קריאת שמע של ערבית, ואז יקיים שני המצוות במעשה אחד.

אמנם כל זה בחול, אבל מי שנעשה בר מצוה בשבת, הרי זו המצוה הראשונה שמתחייב בה, 'זכור' ו'שמור' דשבת, ויש להסתפק אם חייב גם בתוספת שבת לפנייה.

פני שבת (עמ' שח)

מגזני הקודש

מאוצר כתביו ומכתביו

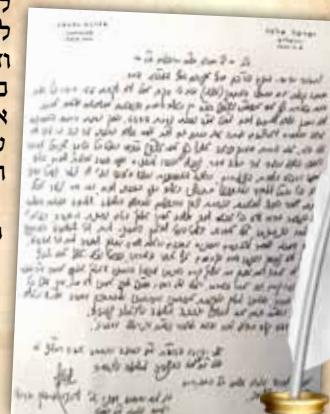
"אביך מת - אלוקותו קיים"

לא לקחתי עטי בידי כל העת מעת פטירת כ"ק אבי אדמו"ר זצוק"ל הכ"מ ... טעמי שלא כתבתי עד כה כי עוד ליבי עלי דוי. אינה הייתי סמוך וטראה אצל כ"ק אבי זצוק"ל הכ"מ במעט כל הזמן שניהל עידתו ואנכי היודע והעד עד כמה מסר נפשו וגופו להכניס דברי תורה ויראת שמים בלב שומעיו ובפרט בלבות הצעירים, ובשני האחרונות נחלש מאוד והי' לו צער גדול מזה שלא הי' יכול ללמוד ולהתפלל כחפצו כאשר כבר כתבתי לכם, וחי חיי צער. אבל חשבתי שעוד יזכה לראות בנחמת ציון וירושלים ולהיושע בישועה שלימה בביאת המשיח אבל כנראה הדור לא הי' זכאי לכך ונשבה ארון אלוק' ביום נתינת התורה כדאי' נטילתו כנתינתו.

אבל אמרתי דאי' בגמ' למאן דמתני לית לי' שיעורא, הכוונה למאן דמתני שלומד לאחרים ומכניס בתוכם יראת שמים וחשק לתורה לית לי' שיעורא, שהמעין לא נפסק ודבריו חיים וקיימים אף לאחר פטירתו, כדאי' ברש"י אצל אחי יוסף שאמרו לו אחיו אם אביך מת אלוק' קיים ואנחנו עבדיו, הכוונה שאלוק' שיעקב אבינו ע"ה הכניס בליבנו זהו קיים גם לאחר פטירתו.

ואולי ע"ז רמזו חכ"ל יעקב אבינו לא מת, וכן אצל כל צדיקי הדור, ועלינו ללך בעקבות אבותינו ורבותינו ולהתחזק בתורה וביר"ש כאשר הודינו והשי"ת יתנם את כולנו ונזכה לישועה ולגאולה קרובה.

ראש גולת אריאל (איגרת מיום א' תבוא תש"ח)

חומת ישראל

גדרים וסייגים לביצור כרם ישראל

מדוע טיפס רבינו הבית ישראל על כסא

הבחור השיב כי ישמח לקחת, מילא הבית ישראל קופסא בפירות ובשימורים וביקש מן הבחור שיוריד חבל מעל הארון עבור אריות החבילה.

בעוד הלה הולך להביא כסא טיפס הבית ישראל, הוריד את החבל וקשר בזריזות לתמימה הבחור למה הרבי ממנה, הסבירו, רציני ללמדך עד כמה להזדרז למצוה, חז"ל דרשו 'את אמך' זו אשת אביך.

יגדיל תורה (פרשת יתרו, עמ' רצה)

בשנת תש"י היה מחסור בארץ במצרכי מזון, הונהג אז משטר 'צנע' וקבלו מזון לפי תלושים.

אחד מבני הישיבות בירושלים עמד לנסוע לביתו בטבריה, ונכנס לרבינו הבית ישראל להיפרד. שאלו הרבי אם יוכל לשלוח עמו חבילה עבור הרבנית הצדקנית מרת פייגא מינטשא ע"ה אשת חבר ה'אמרי אמת' בזיו"ש ששהתה אז בטבריה.

על הצדיקים ועל החסידים

חסידים בני עליה והתקשרותם לרבינו זי"ע

רבינו האמרי אמת מגור זי"ע

לרגל יומא דהילולא - חג השבועות

תבל בפרוץ המלחמה הנוראה, בה גם שכל את משפחתו הקרובה, אשתו, בתו חתנו ובנו הי"ד.

באותה העת איש מבין החסידים לא ידע על צוואה שכתב ה'אמרי אמת' ובה קובע שאחיו הרה"ק רבי משה בצלאל ישמש כממלא מקומו. איש לא פילל על המלחמה האיומה שתבוא, תהרוס הכל, והקערה תתהפך על פיה כאשר ה'אמרי אמת' יקבע את בנו, האדמו"ר ה'בית ישראל' כממלא מקומו. איש בגור לא דיבר ולא חשב דברים כאלה. גם האדמו"ר ה'אמרי אמת' לא גילה דבר בגלוי או

שלא בגלוי. אבל רמזים שונים העידו שהאדמו"ר ה'אמרי אמת' רואה בבנו האדמו"ר ה'בית ישראל', כאחד ממשיכי מסורת הזהב המקודשת של בית גור. וכך כתב האמרי אמת בערוב ימיו: "כאשר פנים חדשות באו אני מוסר ההנהגה לבני מ' ישראל". אכן, פנים חדשות באו למשך כ"ט השנים הבאות.

■ ■ ■

מעשה נוסף ונפלא על שושלת הזהב בהמשך הבית ישראל זי"ע. היה זה חסיד גור ישיש בשם ר' יצחק צבי פראנק ז"ל שהסתופף עוד בצל השפת אמת זצ"ל בתור אברך וזכה להיות בגור כמה וכמה שבתות, היו לו קשרי פרנסה וחשב לעקור לאמריקה. הלך לשפת אמת לשאול אותו על אף שכולם יעצו לו שלא ייכנס כי השפ"א בדרך כלל לא הסכים שישענו ל'טרייפנע אמריקה' דאז, הוא נהג לומר אויסלאנד איז אויס יוד, בכל זאת ניסה לבקש, ולהפתעתו אמר לו השפת אמת זאלסט משתדל זיין צו בלייבן א יוד, ופטרו לשלום.

הנ"ל נסע לאמריקה ואמר שהמילים האלו של השפת אמת נסכו בו כה, ותמיד דההדו במוחו 'בלייבן א יוד', ובאמת זכה ונשאר חסידישע יוד. משם מאמריקה נסע כמה פעמים לפולין להסתופף אצל האמרי אמת, ובערוב ימיו ממש הגיע לארץ הקודש נסיעה לנכדו ה'בית ישראל', שביבדו מאד ונתן לו מקום בטיש, כידוע כל מי שזכה להיות אצל השפת אמת היה מקבל קירובים גדולים מהרבי.

והנה בעת השיש פתאום להפתעת כל הנוכחים שיושבים באימה וביראה מול פני הקדש ולא מעיזים להוציא הנה, התרומם הישיש ר' יצחק צבי ואמר בקול רם: "איך וויל מאכן א ברכה" (=אני רוצה לעשות ברכה), כולם השתוממו וחשבו שהזקן איבד את צלילות דעתו, אבל הוא המשיך: "ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה", והתיישב במקומו.

הרבי חיך אליו ושואל: "וואס פאלט דיר אן" (מה נפל בדעתך לעשות ברכת שהחיינו), ענה ר' יצחק צבי: הנה זכיתי להיות בטיש'ן אצל הסבא השפת אמת, ואח"כ אצל האבא האמרי אמת, ובעת אני זוכה להיות אצל הנכד הרבי שליט"א, שלא אברך שהחיינו! הרבי חיך לעומתו ושלח לו שיריים.

על פי הספרים: אדמו"ר גור (עמ' קכח ולהלן) בית ישראל להבה (עמ' שג)

רבינו הבית ישראל לצידו של אביו רבינו האמרי אמת ביערות מאריינבד. נראים עוד: הרה"ק רבי חנוך גד מפילץ והרה"ק רבי מאיר אלתר הי"ד

רבינו האמרי אמת גילה יחס מיוחד לבנו רבינו הבית ישראל. פעם רכש רבי יצחק מאיר אלתר הי"ד, חתנו של ה'אמרי אמת' בכסף מלא את מכתבו המפורסם של האדמו"ר ה'שפת אמת' אל הרה"ק רבי פיינטשא מפילץ, בו הוא מודיע על בר מצוה של בנו בכורו הרא"מ זי"ע, והוא כותב אודות חתן הבר מצוה הוא כי הוא "כלי מוכן לקבל שלימות" ביטוי, שמתוכו נשקפות תקוות וכוונות של ה'שפת אמת' ביחס לבנו הבכור. את המכתב הגיש רבי יצחק מאיר לחותנו כמתנה.

ה'אמרי אמת' לא שמר על המכתב,

אלא נתנו לבנו רבינו הבית ישראל, הדבר עודד פליאה בין החסידים, שתוה על כוונת ה'אמרי אמת' ביחס לבנו. (כעבור שנים רבות לאחר שנות החורבן הנוראות, שאל האמרי אמת את בנו ה'בית ישראל' אם המכתב שנתן לו ברשותו. ה'בית ישראל השיב שהשאיר אותו בפולין. נענה ה'אמרי אמת' בצער כי זו הייתה 'תעודה')

■ ■ ■

נביא את אחד הסיפורים המופלאים שאירעו בין האב לבנו. כידוע, כל השעות והשניות שבסדר יומו של ה'אמרי אמת' היו קצובות מראש, שמר מכל משמר כל לחרוג ממסגרת הזמן שקבע, אם לקבלת חסידים או לשיעורים שונים. הכל נעשה בדיקנות של שיעון. לארוחת צהריים היה עולה מחדרו שבקומת הקרקע לדירתו הפרטים שבקומה השניה מדי יום ביומו בשעה אחת בדיוק. הרבי השתמש במדרגות הרגילות של הבית, והדיירים או באי הבית ידעו ונהגו לא לבוא לחדר המדרגות בשעה שהאדמו"ר עולה או יורד, לא להטרידו.

פעם קרא ה'אמרי אמת' לבנו רבינו ה'בית ישראל' ואמר לו:

היום ניצח אותי יהודי אחד, לא מחסידי גור, וכדאי לך לדעת זאת. כשעליתי מחדרי לארוחת צהרים, חיכה לי יהודי בחדר המדרגות ופתקא בידו. בטרם פנה אלי ואמרתי לו:

- תאמין לי שאין לי אף רגע פנאי...

השיב לי האיש: - לי יש בת בוגרת וחולה, יש לי עבודה זמן זה יותר מעשרים שנים, ולרבי אין עבודה אף רגע זמן...

התפלאו חסידים לשמע הסיפור. מה לו ל'אמרי אמת' למסור סיפורים כאלו לבנו ה'בית ישראל' מבלי למנוע את פרסומה בין החסידים. כמובן שברבות הימים כולם הבינו היטב...

בכל אותן שנים, עמד הבית ישראל לימין אביו הגדול בטטלו את משא האברכים וצעירי הצאן על שכמו. הוא הפך למפקד ("קאמענדאנט") על כל צבא האברכים החוסים בצל אביו וביתו בוורשא היה כתובת לכל הקשור והנוגע לאלפי אברכים. בב' אדר תשנ"ו הספידו אחיו הפני מנחם זי"ע בביהמ"ד הגדול בירושלים וציין בתוך דבריו את השליחות הגדולה הזו שנצטוו מאביו הגדול ואותה עשה במסירות ובנאמנות עד להימלט מוסדי